

LISTOPAD

Ochutnávky
svatomartinských vín

ILUSTRACI FOT: BLOOMBERG

dých vín místních vinařů spojeny s vojenskou přehlídkou, připomínající vyrabování města napoleonskými vojáky na podzim 1805. Svatomartinské hody slaví rovněž v nedalekém v Kyjově.

Na Znojemsku se úroda hodnotí v Olbramovicích i ve Znojmě, v Mikulovské oblasti přímo v Mikulově a v Pavlově. V nedalekých Valticích připadá tradičně košt mladých vín na týden po svátku sv. Martina.

Slavnosti svatomartinských vín zahajují každoročně 11. 11. v 11 hodin a 11 minut v Hustopečích v oblasti Velkých Pavlovic. Nové víno oslavují také v nedalekých Bořeticích. Hned několik akcí pořádají v listopadu ve Velkých Pavlovicích: Svěcení mladého vína, Svatomartinské otevřené sklepy a ke konci listopadu Festival červených vín.

www.svatomartinske.cz
www.wineofczechrepublic.cz
případně na webových stránkách obcí

PROSINEC

Betlém,
kam se podíváš

Do Čech pronikla tradice betlémů ve 13. století a od té doby je tu lidé vyrábějí ze všeho možného – od dřeva přes slámu, sklo, papír, perník až po krajky máčené v cukrové vodě.

Některé z pozoruhodných betlémů můžete najít v Muzeu rekordů a kuriozit v Pelhřimově. Je tam vystaven například nejmenší betlém v Česku od Jarmily Brhlékové, vyrobený ze speciálního druhu perníkového těsta, takzvané drůbečky. Betlém je umístěný ve skořápce od lískového oříšku. Skládá se ze stylizovaných figurek Ježíška, Marie a Josefa a má rozměry 21 krát 18 milimetrů, postavičky jsou vysoké zhruba 12 milimetrů. Naopak největší betlém stále vytváří Jiří Halouzka z Jiříkova, který dokázal od roku 1998 do loňska vyřezat čtrnáct figur v životní velikosti. Rekordní objekt hledejte v Pradědově galerii U Halouzků v Jiříkově na Rymařovsku.

Za prvním mluvčím betlémem musíte zase do Lázních Bělohrad. Jeho autorem je Ladislav Fejfar. Svůj betlém, složený z 23 postav a pěti zvířat, vyřezal z lipového dřeva. Dospělé figury jsou vysoké 22 centimetrů. Princip mluvčího betlému spočívá v tom, že v průběhu „produkce“, trvající necelých osmnáct minut, soustava bodových světel postupně osvětluje příslušné skupiny postav, k nimž technický a zvukový mechanismus vždy sepne nahrávku patřičného rozhovoru. Ty podle textů Ladislava Fejfara namluvil divadelní soubor Erben z Miletína.

Největší lidový mechanický betlém stojí v Okresním muzeu v Jindřichově Hradci. Jedná se o takzvané Krýzovy jesličky – betlém Tomáše Krýzy, pocházející z druhé poloviny 19. století. Je dlouhý 17 metrů, široký a vysoký dva metry a má celkem 1398 součástí, z toho 133 pohyblivých. ■

TEREZA HROMÁDKOVÁ
JAN A. NOVÁK, RICHARD GRÉGR

Tradice Svatomartinského vína vychází ze starého zvyku, kdy si vinaři přiřukávali na svatého Martina poprvé novým, mladým vínem. Den zasvěcený patronovi vinařů, tedy 11. listopad, bylo tradiční datum, kdy čeleď opouštěla sjednanou službu, dostávala mzdu a hledala si nového hospodáře, případně o rok prodlužovala dohodu s tím dosavadním. Také majitelé vinice, šlechtici či zemané, zasedli na svatého Martina se svými vinaři, aby ochutnali mladé víno a společně zhodnotili uplynulou sezonu.

Podle tradice se začíná Svatomartinské víno pít 11. listopadu přesně v 11 hodin a 11 minut. Ochutnávky těchto vín mají dlouholetou tradici v Brně, kde se bude letos koštovat na náměstí Svobody. Košt mladých vín měl loni premiéru v Praze na Ovocném trhu, v této tradici se bude pokračovat i v tomto roce, jen není zatím jisté, kde přesně stánky milovníci vína najdou.

Kromě Brna a Prahy se pořádají svatomartinské ochutnávky tradičně také v malých vinařských obcích a městečkách na Moravě. V Bzenci jsou svěcení a košt mla-

FOTO: AGENTURA DOBRÝ DEN